

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : 29 juni 2023
Zaaknummer : 589697
Onderwerp: : **Concept Programmabegroting 2024 en Jaarstukken 2022 GGD Noord- en Oost Gelderland**

De raad voor te stellen:

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2022 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland;
2. Een zienswijze in te dienen op de concept Programmabegroting 2024
3. De GGD NOG per brief te informeren over het raadsbesluit om een zienswijze in te dienen

Aanleiding

De gemeente Oude IJsselstreek neemt deel aan de Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG). Dit is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) van 22 gemeenten in het werkgebied Noord- en Oost-Gelderland. In dit gebied beschermt, bewaakt en bevordert de GGD NOG de gezondheid van de inwoners.

De gemeente is volgens de Wet publieke gezondheid (Wpg) verplicht om een Gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) in stand te houden. De portefeuillehouders volksgezondheid van de deelnemende gemeenten vormen samen het Algemeen Bestuur (AB) van de GGD.

De GGD NOG dient de concept Programmabegroting op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de Gemeenschappelijk Regeling GGD NOG voor een zienswijze voor te leggen aan de raden. In de brief van vrijdag 7 april (kenmerk: JB/mdv/23-dir 014, zie bijlage 1) stuurt de GGD NOG daarom de concept Programmabegroting 2024 voor een eventuele zienswijze naar de Raad op. In een andere brief van vrijdag 7 april (kenmerk: JB/mdv/23/dir 016, zie bijlage 3) stuurt de GGD NOG daarnaast ook de Jaarstukken 2022 op.

Wat wordt met beslissing bereikt

Door het indienen van de voorgestelde zienswijze oefent de raad invloed uit op de besluitvorming over de concept Programmabegroting 2024. Het Algemeen Bestuur van de GGD NOG neemt de zienswijzen van de gemeenteraden mee in de besluitvorming over de Programmabegroting 2024.

Ook ontvangt de raad de Jaarstukken 2022 van de GGD NOG ter kennisname. De uitkomsten van deze jaarstukken kan de raad gebruiken bij de beoordeling van de concept Programmabegroting 2024.

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

1.1. De Jaarstukken 2022 ontvangt de raad ter kennisname voor het uitvoeren van de controlerende taak

De Jaarstukken 2022 sluiten af met een negatief resultaat van € 487.000. De GGD NOG stelt voor om het tekort te dekken uit de algemene reserve. Beleidsmatig heeft de GGD NOG zijn beleidsprioriteiten op hoofdlijnen gehaald.

De accountant geeft een goedkeuring af op getrouwheid bij ongewijzigde jaarstukken en op de rechtmatigheid. Op basis van de afrekening van de algemene inwonersbijdrage per gemeente over 2022 ontvangt de gemeente Oude IJsselstreek nog €4.070,-. De eindafrekening komt tot stand op basis van het verschil in inwonersaantal in de begroting (peildatum 31-12-2020) en bij de daadwerkelijke realisatie (peildatum 31-12-2022).

2.1. Er zijn kaders nodig voor het gebruik van de post onvoorzien

Het voorgestelde nieuwe beleid is in lijn met de Uitgangspuntenbrief 2024. In de Uitgangspuntenbrief 2024 zijn een drietal ontwikkelingen aangekondigd met gevolgen voor de inwonersbijdrage. Het gaat om de invoering van de Wet open overheid (Woo), de invoering van het functiewaarderingsstelsel HR21 en een verhoging van de post onvoorzien.

Aanvullend op de bovenstaande drie ontwikkelingen zijn er ook middelen nodig voor het borgen van de informatieveiligheid binnen de GGD NOG. De wet- en regelgeving op informatieveiligheid is uitgebreid en de GGD NOG is nog kwetsbaar op dit gebied.

De GGD NOG stelt voor om in de Programmabegroting 2024 een extra bedrag onvoorzien op te nemen van €100.000,-. Dit bedrag vergroot de slagvaardigheid en vermindert de bestuurlijk en ambtelijke druk op zowel de GGD NOG als de gemeenten. De GGD NOG geeft zo ook invulling aan de wens van het AB en de gemeenteraden om het aantal begrotingswijzigingen te verminderen.

In een zienswijze willen we benadrukken dat de GGD NOG de post onvoorzien alleen gebruikt als er voldaan is aan de drie O's: onvoorzienbaar, onomkoopbaar en onuitstelbaar. Als de onvoorziene middelen niet nodig blijken te zijn, dan dienen ze terug te gaan naar de gemeenten.

2.2. Het weerstandsvermogen dient volledig te zijn

In deze concept Programmabegroting is nog niet het besluit verwerkt van het AB van donderdag 6 april 2023 om het negatieve resultaat in de Jaarstukken 2022 van €487.000,- te dekken uit de algemene reserve. Hierdoor neemt het weerstandsvermogen af naar ongeveer 70%.

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de GGD NOG om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat daarbij de continuïteit van de GGD in gevaar komt. Op 22 november 2018 heeft het AB de belangrijkste risico's in het kader van het risicomanagement vastgesteld. Deze risico's zijn gekwantificeerd voor de bepaling van het weerstandsvermogen.

Bij de auditcommissie van de GGD NOG heeft de accountant aangegeven het als een acceptabel risico te zien. De accountant vindt het realistisch te verwachten dat er de komende jaren ruimte komt om de algemene reserve weer aan te vullen. Daarbij wijst de accountant op de uitkomsten van eerdere rapportages en op de constatering dat de organisatie voldoende in control is.

Het voorstel is om een zienswijze in te dienen met het verzoek aan de GGD om de algemene reserves in de komende jaren weer op peil te brengen. De insteek dient te zijn dat het op niveau brengen van het weerstandsvermogen in de komende jaren niet tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage mag leiden.

2.3. De GGD NOG dient het informatie gestuurd en vraaggericht werken verder door te ontwikkelen

Als één van de zeven aandachtspunten van GGD NOG Robuust verbetert de GGD NOG de dienstverlening en bedrijfsvoering door het kort-cyclisch opleveren van concrete informatie. Het uitvoeren van dit programma informatie-gestuurd werken is ook in 2024 een belangrijk speerpunt.

Op basis van de Jaarstukken 2022 en de concept Programmabegroting 2024 is het voorstel aan de raad om hier een zienswijze op in te dienen. De aangeleverde informatie in deze stukken is van een hoog abstractieniveau. Het is wenselijk als er meer SMART doelen, speerpunten en activiteiten in toekomstige Programmabegroting(en) komen. Het rapporteren over de beleidsindicatoren is een goede eerste stap in de gewenste richting. Er is echter nog weinig samenhang tussen de beleidsindicatoren en de speerpunten en ontwikkelingen per programma. Het voorstel is om in een zienswijze de GGD NOG te verzoeken om een logische(re) lijn in de planning en control cyclus aan te brengen.

Daarnaast is het beter inspelen op de vraag ook een belangrijk aandachtspunt vanuit GGD Robuust. Het Integrale Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) vraagt van de GGD NOG om meer in de regio en lokaal te gaan werken. Gezondheid loopt dwars door domeinen en organisaties heen. Vanuit het gedachtegoed van 'Health Equity in all Policies' (HEIAP) is het voorstel om de GGD NOG te verzoeken om meer lokaal en regionaal (via de Thematafel De Gezondste Regio) maatwerk te leveren om daadwerkelijk een bijdrage te leveren om gezondheidsverschillen te verkleinen.

3.1. In de (concept)brief staat de zienswijze van de raad van de gemeente Oude IJsselstreek

Het AB beslist in haar vergadering van 7 september 2023 over het vaststellen van de Programmabegroting 2024. De raden hebben tot 4 juli 2023 om te reageren op de concept Programmabegroting. De conceptbrief met de voorgestelde zienswijze vanuit de Raad in Oude IJsselstreek is in bijlage 6 toegevoegd. Het is nadrukkelijk een conceptversie. Op basis van de bespreking in de gemeenteraad vinden er eventueel aanpassingen plaats.

Kanttekeningen

a. De kosten voor de GGD NOG zijn in de afgelopen jaren met 1/3 gestegen

In 2020 waren de totale kosten voor de GGD NOG € 622.075. In de concept Programmabegroting 2024 zijn deze kosten gestegen naar € 832.063. De belangrijkste oorzaak van de kostenstijging is de indexering en het programma GGD Robuust.

Het programma GGD Robuust is de uitkomst van de in 2020 opgestarte takendiscussie. Het oorspronkelijke vertrekpunt van deze takendiscussie was om kostenbesparingen in beeld te brengen. Echter bleek gaandeweg het proces een besparing niet haalbaar. Er was juist een investering noodzakelijk op zeven aandachtspunten om de GGD NOG minder kwetsbaar te maken.

De investering heeft gezorgd voor een robuustere GGD. De overhead is verhoudingsgewijs wel harder gegroeid dan de overige lasten. In 2020 ging nog €4.955.000,- naar de overhead (26 procent van de totale lasten), terwijl de uitgaven aan overhead in de concept Programmabegroting 2024 gegroeid zijn naar €8.032.000,- (31 procent van de totale lasten).

Het voorstel is om een zienswijze in te dienen met het verzoek aan de GGD NOG om vanuit de robuustere organisatie de mogelijkheden te onderzoeken om de overhead meer in balans te brengen. Eén van de opties is het uitbreiden van het (externe) takenpakket. Een goed voorbeeld van het uitbreiden van het takenpakket is dat de GGD NOG in beeld is als een beoogde centrum-GGD voor de samenwerking van forensische geneeskunde.

b. De GGD NOG verwacht door covid achterstanden een negatief saldo over 2023 en 2024

Tijdens corona vergoedde het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) alle kosten voor de coronabestrijding. Deze vergoeding eindigt in 2023. De GGD NOG geeft aan dat er tijdens de coronaperiode achterstanden zijn ontstaan in de reguliere bedrijfssteuning. De GGD NOG dient deze achterstanden weer in te halen. Dat probeert de GGD NOG zoveel als mogelijk binnen de huidige middelen op te lossen. Zonder extra middelen van VWS sluit de GGD NOG niet uit dat 2023 en 2024 afsluiten met een negatief saldo.

Het voorstel is om hier een zienswijze over in te dienen. Het verzoek is allereerst om de achterstanden in de reguliere bedrijfssteuning beter in beeld te brengen. Daarnaast dient de GGD NOG de achterstanden zoveel als mogelijk binnen de huidige middelen op te lossen. VWS heeft tijdens corona namelijk ook een vergoeding betaald voor het inhalen van achterstanden. Het was wenselijk geweest als de GGD NOG de nu gemelde achterstanden ook tijdens de coronaperiode al in beeld had.

c. Er is (landelijk) versterking van de publieke gezondheid nodig

De Raad Volksgezondheid & Samenleving (RVS) heeft eind april het rapport '[Op onze gezondheid](#)' uitgebracht. De RVS is een onafhankelijk adviesorgaan voor regering en parlement.

Het rapport benadrukt de noodzaak van een sterkere publieke gezondheidszorg. Eén van de constatering is dat de verschillen tussen GGD'en in mensen, middelen en slagkracht groot zijn. Eén belangrijke aanbeveling van de RVS aan het kabinet is om te zorgen voor structurele en toereikende aantallen mensen en middelen, onder ander door fors te investeren in de bemensing van de GGD'en. Uit een eerdere benchmark van de GGD GHOR blijkt de GGD NOG één van de kleinere GGD'en in Nederland te zijn.

Het voorstel is om in een zienswijze de noodzaak voor een sterkere publieke gezondheidszorg te onderschrijven. Daarbij is de oproep aan de GGD NOG om – via haar koepelorganisatie GGD GHOR – actief te lobbyen bij VWS voor versterking van de positie van de GGD'en.

Kosten, baten, dekking

De gemeentelijke bijdrage in 2023 stijgt van €781.587,- naar €832.063,- in de concept Programmabegroting van 2024. Dat is een stijging van €50.476,-.

De stijging bestaat allereerst uit het toepassen van het indexeringspercentage van 5.99%. In het AB van november 2019 zijn er afspraken gemaakt over het toepassen van de indexeringsystematiek.

Ten tweede zorgen de voorstellen voor nieuw beleid (HR21 verpleegkundige: €7.538,-, WOO Gelden: €1.176,-, Informatieveiligheid: €2.352,- en het Budget Onvoorzien: €4.703,-) voor een toename van € 15.769,-.

Daarnaast is er nog een incidentele bijdrage voor het GGD NOG Robuust programma van €19.086,-. In het AB van november 2021 is er besloten tot een structurele en incidentele bijdragen als afronding van de takendiscussie. De incidentele bijdrage voor GGD NOG Robuust lopen nog door tot en met 2025.

Tenslotte is er een stijging in het inwonersaantal van 39.386 (peildatum 31-12-2021) naar 39.608 (peildatum 31-12-2022).

De gemeentelijke bijdrage nemen we op in de Voorjaarsnota 2024 en verwerken we in de Programmabegroting 2024-2027.

Uitvoering

Planning

- Voorbereiding op besluitvorming tijdens de Raadscommissie Maatschappelijke Ontwikkeling (MO) van donderdag 15 juni 2023;
- Besluitvorming tijdens de Raadsvergadering op donderdag 29 juni 2023;
- Het AB van de GGD NOG neemt vervolgens in haar vergadering van donderdag 7 september 2023 een besluit over de vaststelling van de Programmabegroting 2024.

Personeel

Niet van toepassing.

Communicatie/participatie

De GGD NOG ontvangt na besluitvorming in de raad de definitieve zienswijze. In bijlage 6 is de conceptbrief met de voorgestelde zienswijze toegevoegd.

Evaluatie/verantwoording

Het DB van de GGD NOG stuurt op basis van artikel 35, vierde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen medio juli het oordeel over de ontvangen zienswijzen en de daaraan verbonden conclusies aan de raden.

Daarnaast legt het Dagelijks Bestuur (DB) van de GGD NOG tijdens het begrotingsjaar verantwoording af aan het AB door bestuursrapportages. De Raad ontvangt een jaarlijks verantwoording door het aanbieden van de jaarstukken.

Bijlagen

1. Bijlage 1: Brief GGD Noord- en Oost-Gelderland: Toezending Concept-Programmabegroting 2024 GGD NOG (kenmerk: JB/mdv/23-dir 014)
2. Bijlage 2: Concept Programmabegroting 2024 GGD NOG;
3. Bijlage 3: Brief GGD Noord- en Oost-Gelderland: Vastgestelde jaarstukken 2022 GGD NOG (kenmerk: JB/mdv/23/dir 016);
4. Bijlage 4: Jaarstukken 2022 GGD NOG;
5. Bijlage 5: Accountantsverslag 2022 Gemeenschappelijke Regeling GGD NOG;
6. Bijlage 6: Conceptbrief gemeente Oude IJsselstreek: Zienswijze op concept Programmabegroting 2024.

Ron Frerix
Secretaris

Otwin van Dijk
Burgemeester

Raadsvergadering 29 juni 2023

- conform voorstel
- zonder hoofdelijke stemming
- met algemene stemmen

- .....stemmen voor.....stemmen tegen
- aangenomen
- aangenomen met amendement.....
- aangehouden
- verworpen
- ter vergadering uitgereikt bij agendapunt
- in handen van B&W gesteld
- opmerkingen/toezeggingen.....
- .....

Raadsvergadering 29 juni 2023

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek,

overwegende dat de raad de mogelijkheid heeft om een zienswijze in te dienen op een concept programmabegroting van de GGD Noord- en Oost-Gelderland,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2023,

gelet op het bepaalde in de Wet publieke gezondheid (Wpg) en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr),

BESLUIT:

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2022 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland;
2. Een zienswijze in te dienen op de concept Programmabegroting 2024;
3. De GGD NOG per brief te informeren over het raadsbesluit om een zienswijze in te dienen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Oude IJsselstreek in zijn openbare vergadering van 29 juni 2023,

De griffier,

de voorzitter,

M.B.J. Looman

O.E.T. van Dijk